

3

Tanssin talo -hankkeen valmistelu

HEL 2013-007783 T 12 02 01

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta käynee asiasta lähetekeskustelun ja päättäneen merkitä esittelijätekstin tilannekatsauksen tiedoksi. Lautakunta päättäneen lisäksi valtuuttaa kulttuurikeskuksen teettämään tarveselvityksen yhteistyössä tilakeskuksen kanssa Tanssin talo -hankkeen toteuttamisvaihtoehtojen selvittämiseksi.

Tiivistelmä

Tanssin talo -hankkeen taustaa

Tanssialan järjestöt ovat vuosikymmenien ajan etsineet Helsingistä keskeistä paikkaa, johon alan erityistarpeet huomioivia esiintymis- ja harjoitustiloja voitaisiin sijoittaa. Tanssitaiteelle soveltuvien esitys- ja harjoitustilojen puute haittaa tanssitaiteen alan kehitystä Suomessa. Tilaongelmat ovat kärjistyneet etenkin pääkaupunkiseudulla, missä suuri osa vapaalla kentällä toimivista tanssitaiteilijoista työskentelee tiloissa, jotka eivät kaikilta osin täytä edes työturvallisuudelle asetettuja vaatimuksia. Tanssitaiteilijoiden lisäksi tilanteesta kärsii myös yleisö. Helsingistä – ja samalla koko Suomesta – puuttuu tanssin vierailunäyttämö, joka mahdollistaisi sekä kotimaisten että ulkomaisten ryhmien vierailutoiminnan.

Niin Helsingin kaupunki kuin valtion toimijat ovat kiinnittäneet huomiota tanssin tilaongelmiin. Vuonna 2007 kulttuuri- ja kirjastolautakunta pyysi kulttuurikeskusta perustamaan asiantuntijatyöryhmän laatimaan ehdotusta tanssitaiteen kehittämistä ja sopivista tanssitaiteilijoiden työ- ja esiintymistiloista vastauksena tanssitaiteen kehittämistä tehtyyn valtuustoaloitteeseen. Selvityksessä tanssitaiteilijoiden työ- ja esiintymistiloista Helsingissä 2008 (Oheismateriaali 1: <http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/5637ca004a154aada4eefb546fc4d01/TanssitaloEbook.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=5637ca004a154aada4eefb546fc4d01>) työryhmä kuvasi tanssitaiteen nykytilaa Helsingissä, taiteen alan esitys- ja harjoitustiloja, kentän tarpeita ja toiveita sekä arvioi Jätkäsaaren ”bunkkerin”, Taivallahden kasarmien, Pasilan konepaja-alueen, Keski-Pasilan ja Suvilahden soveltuvuutta tanssin keskuksiksi. Muissa yhteyksissä tanssin taloa on soviteltu mm. Alppiharjun konepaja-alueelle, Elannon vanhaan leipätehtaaseen, Kaapelitehtaalalle, Fordin taloon Hernesaareen sekä Aleksanterin teatteriin, jossa toimii jo useita alan toimijoita. Aleksanterin teatterista kuitenkin puuttuu tanssin erityistarpeet huomioiva näyttämö.

Toimintakonseptiltaan uudenlaisen tanssin talon tarpeellisuus on nostettu esiin valtion tanssitaide-toimikunnan laatimassa Tanssin visiossa ja strategiassa 2010–2020. Tanssin talo mainitaan Helsingin kulttuuristrategiassa 2012–2017 ja tanssin toimintaedellytysten parantaminen on kirjattu myös kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymään Helsingin strategiaohjelmaan 2013–2016.

Tanssin talolle tila

Tanssin talo ry perustettiin 9.6.2010 tavoitteenaan edistää korkeatasoisen taidetanssin ja -kulttuurin tarjontaa alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti Tanssin talo -hankkeen avulla. Yhdistyksen toiminnassa on mukana tanssin kentän edustajia laajasti taidetanssista katutanssiin ja se pyrkii kehittämään tanssitaiteen toimintaedellytyksiä monin eri tavoin, mm. tarjoamalla tila-, tuotanto-, neuvonta- ja kehittämispalveluja alan ammattilaisille sekä edistämällä yleisön ja taiteen monipuolista kohtaamista. Tanssin talo ry on saanut rahoitusta Suomen kulttuurirahastolta ja on vuonna 2013 kulttuurirahaston kärkihanke.

Vuonna 2011 Tanssin talo ry teetti taustakartoituksen tanssin ammattilaisten ja muiden potentiaalisten käyttäjien näkemyksistä, tanssin kentän tilantarpeista, taloon sijoitettavista tarpeellisista toiminnoista ja palveluista (Oheismateriaali 2: Tanssin talon taustakartoitus, loppuraportti 21.9.2011, Pink Eminence Oy: http://www.tanssintalo.fi/varasto/PinkEminence_taustakartoitus_tiivistelma.pdf).

Vuoden 2012 lopussa valmistui Arkkitehtitoimisto JKMM:n laatima Tanssin talon strateginen tilaohjelma, jossa esitettiin kolme erikokoista tilavaihtoehtoa, S, M ja L, joita kaikkia yhdisti joustavuus, muunneltavuus ja mahdollisuus tilojen yhteiskäyttöön. Tanssin talo ry:n hallitus linjasi tavoitteekseen M-vaihtoehdon toteutumisen. Harjoitustilojen lisäksi toiveissa on näin ollen yksi isompi, maksimissaan 700-paikkainen, muunneltava esitystila, sekä pienempi, noin 200-paikkainen esitystila kiinteällä katsomolla. M-mallin tilaohjelmaan sisältyy myös ravintola, toimistotiloja sekä toriaula, jossa voidaan järjestää erilaisia tanssitapahtumia. Sen sijaan alun perin keskustelussa olleesta noin 1000-paikkaisesta esitystilasta on mallissa luovuttu.

Maaliskuussa 2013 Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskus käynnisti Tanssin taloa koskevien tilavaihtoehtojen selvittämisen. Tilavaihtoehtojen selvittämistä on tarkoitus jatkaa tilakeskuksen tarveselvityksellä, joka valmistuisi vuoden 2013 lopussa. Tarveselvityksessä perustellaan hankkeen tarpeellisuus, laajuus, alustavat kustannukset ja aikataulutavoite sekä myös toiminnan tiloille

asettamat erityiset vaatimukset ja laatutaso. Lisäksi tarveselvityksessä selvitetään rahoitus- ja käyttötalousasiat sekä toteutus- ja ylläpitovastuut (ns. omistajuus). Tarveselvitysvaiheeseen sisältyy myös toiminnallinen tarveselvitys, josta vastaa kulttuurikeskus.

Tarveselvitystyön aikana etsitään vaihtoehtoisia tiloja, joihin Tanssin talo voisi sijoittua. Tarveselvityksessä tehdään hankkeen tavoitteiden mukainen tilaohjelma, jolla testataan esille tulevia tilavaihtoehtoja ja arvioidaan eri vaihtoehtojen edut ja haitat. Selvityksessä käydään myös lyhyesti läpi pääkaupunkiseudun nykyiset tanssin tilat ja niiden käytettävyys ja mahdolliset esteet tanssin esitys- ja harjoitustiloina.

Tässä vaiheessa tarveselvitystä on kuitenkin jo osoittautunut ilmeiseksi, että kaupungin nykyiseen investointiohjelmaan 2014–2016 on hyvin epärealistista sisällyttää ehdotusta Tanssin talo -hankkeeksi.

Tällöin toteuttamiskelpoiseksi vaihtoehdoksi, edellyttäen laajapohjaista rahoitusyhteistyötä kaupungin, valtion ja yksityisten rahoittajien kesken, on noussut Tanssin talon vaiheittainen sijoittuminen Kaapelitehtaalle. Tällöin tanssijat saisivat Kaapelitehtaalta ensin harjoitustilaa. Tanssiohjelmistoa lisättäisiin myös kulttuurikeskuksen yksiköissä. Toisessa vaiheessa Kaapelitehtaalle rakennettaisiin tanssin esitystilat, osin uudisrakennukseen.

Tanssin talon sijoittuminen Kaapelitehtaalle

Tanssin tilatarvetta voidaan ratkaista Kaapelitehtaalla kahdessa vaiheessa:

1. Harjoitus- ja työtilat Kaapelitehtaan nykyiseen rakennukseen

Ensimmäisessä vaiheessa tanssin talolle voitaisiin rakentaa tarvittavat harjoitus- ja toimistotilat muuttamalla Kaapelitehtaan nykyisiä tiloja tähän tarkoitukseen sopivaksi. Tämä edellyttää joidenkin Kaapelilla olemassa olevien toimintojen uudelleen sijoittamista ja siten keskusteluja tilojen nykyisten vuokralaisten kanssa tarvittavista järjestelyistä ja niihin liittyvistä aikatauluista. Sopivan ja vuokranmaksuun kykenevän vuokralaisen löytyessä tilat voidaan ottaa kerralla tai osissa tanssin käyttöön.

Kaavaillun tilamuutoksen kustannus riippuu pitkälti käyttäjän tarpeista jakaa tilaa uudella tavalla. Ilmanvaihto ja kustannuksiltaan raskaat märkätilat ovat jo nykyisissä tiloissa tehtyinä. Tilojen vuokratason tulisi määräytyä siten, että niiden vuokratuotto Kaapelitehtaalle ei laskisi. Vuokra voisi ensiarvion mukaan olla noin 13e/m²/kk Hinta ei sisällä mahdollisia perustason ylittäviä investointeja, kuten tanssin tarvitsemia joustolattioita yms. Vuokrahintaan lisätään arvonlisävero, jos vuokralainen on arvonlisäverovelvollinen.

2. Lisää esityskapasiteettia uudisrakennukseen

Kaapelitehtaan laajentamismahdollisuudesta on käyty keskusteluja jo jokin vuosi sitten ja Pannuhallin päätyyn saattaisi olla mahdollista rakentaa lisäosa. Lisäosassa tulisi olemaan iso sali ja se voi liittyä pienenä salina toimivaan Pannuhalliin. Lisäosassa voi olla myös tukitilojen lisäksi toimistoja, aulatilaa ja kahvila-ravintola.

Kaapelitehtaan tavoite on, että lisäosa palvelutiloineen toimisi myös Kaapelimuseoita palvelevana aulana. On myös tärkeätä, ettei lisäosa sekoita muun talon logistiikkaa ja sisäpihan käyttöä. Lisäosaan voidaan melko vaivatta rakentaa yhteys sisäkautta siltana Tanssin talon toimisto- ja harjoitustiloista.

Olisi parasta, jos lisärakennuksen rakentamisen rahoitus löytyisi muuten, kuin siten, että Kaapelitehdas ottaa lainaa, jolla rakentaa tilan. Mikäli Kaapelitehdas joutuu kustantamaan lisärakentamisen, siirtyy kustannus vuokraan pääomaosuutena.

Tanssin talon rahoitus

Tanssin talon toteutuminen edellyttää kaupungin, valtion ja kolmannen sektorin toimijoiden tiivistä yhteistyötä. Tanssin talon kokonaiskustannukset ovat selvillä tarveselvityksen valmistuttua vuoden 2013 lopussa. Tarveselvitys sisältää myös Tanssin talon toiminta- ja toimintarahoitusmallin sekä arvion käyttökustannuksista.

Tanssin talon ensimmäisessä vaiheessa vuonna 2015 (harjoitustilojen lisääminen) kulttuurikeskuksen avustusrahoihin tulisi osoittaa tarvittava Tanssin talo ry:lle kohdistettava lisäys, joka kattaisi Kaapelitehtaan perimän vuokran ja tanssitaiteilijoilta harjoitustilojen käytöstä perittävän maksun erotuksen.

Kaapelitehtaan tekemien ensimmäisen vaiheen vähäisten investointien ylimenevän osuuden, esimerkiksi joustolattioiden rakentamisen kustannusten kattamiseksi tarvitaan myös opetus- ja kulttuuriministeriön osallistuminen.

Toisen vaiheen (esitystiloja Kaapelitehtaalle ja uudisrakennukseen) toteuttamisen kustannusten selvittyä Tanssin talo ry ja kulttuurikeskus jatkavat rahoitusneuvotteluja opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Tanssin talon rahoittamisesta kiinnostuneiden säätiöiden kanssa.

Esittelijä

va. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Satu Silvanto, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37712
satu.silvanto(a)hel.fi

11.06.2013

Veikko Kunnas, va. kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
veikko.kunnas(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Selvitys tanssitaiteilijoiden työ- ja esiintymistiloista Helsingissä 2008
- 2 Tanssin talon taustakartoitus, loppuraportti 21.9.2011, Pink Eminence Oy